

Een les in leiderschap

Algemene informatie:

Inhoudelijk:

De leerlingen leren de verschillen tussen verschillende leiderschapsstijlen, werken met voorbeelden van verschillende leiders en ontwikkelen hun eigen leiderschapsstijl.

Doelgroep:

vmbo, havo en vwo

Doel:

- ✓ De leerlingen kunnen bij verschillende leiders benoemen wat voor leiderschapsstijl ze hebben volgens een model.
- ✓ De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat hen aanspreekt in leiders, en wat ze van de leiders vinden.
- ✓ De leerlingen kunnen bij zichzelf kwaliteiten aangeven die horen bij goed leiderschap.

Nodig:

Bijlage 1: Interessante leiders

Bijlage 2: Informatietekst over leiderschap en leiderschapsstijlen

Tijdsindicatie:

1 lesuur

In stappen gaat het om het volgende:

1. Laat de leerlingen zelfstandig vijf leiders in de wereld benoemen die ze interessant vinden. Dit mag iedereen zijn: van wereldleider tot familielid en van sportcoach tot televisiepersonage. Ook leraren mogen aangegeven worden als leider. De leerlingen kunnen bijlage 1 gebruiken.
2. Laat de leerlingen in eigen woorden aangeven wat deze vijf personen volgens hen een leider maakt: welke kwaliteiten hebben ze, waarom zijn ze de baas / waar zijn ze de baas over? Wat maakt hen een goede of slechte leider?
3. Laat de leerlingen in tweetallen eigenschappen benoemen die bij een goede leider passen. Bijvoorbeeld: Wat kan een leider goed?
 - overzicht hebben
 - overzicht bewaren
 - luisteren
 - instructie geven
 - vragen wat de leerlingen willen en hier rekening mee houden
 - zich kwetsbaar opstellen
 - snelle beslissingen nemen in een moeilijke situatie
 - mensen tot de orde roepen op zo'n manier dat die mensen dat ook doen
 - diplomatiek zijn
 - duidelijkheid scheppen in een onduidelijke situatie
 - etc.

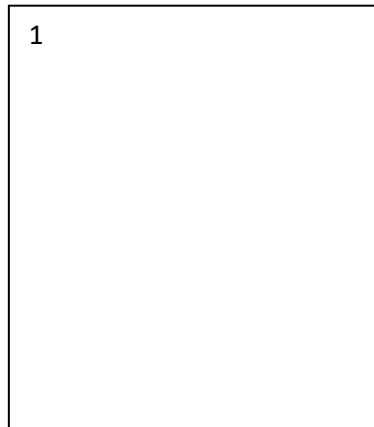
4. Inventariseer klassikaal welke eigenschappen de tweetallen hebben gevonden, en laat een aantal leerlingen beargumenteren waarom ze die eigenschappen vinden passen bij een goede leider.
5. Laat de leerlingen in tweetallen de tekst 'Leiderschap en leiderschapsstijlen' (bijlage 2) lezen, en laat hen bij de vijf leiders aangeven welke leiderschapsstijl ze hebben. Laat de leerlingen ook aangeven waarom ze dit vinden.
6. De leerlingen hebben nu informatie verzameld: de eigenschappen die bij een goede leider horen, en de argumentatie waarom de vijf leiders goede leiders zijn (of niet).
7. Laat de leerlingen met de informatie bij henzelf (individueel) aangeven welke eigenschappen ze zelf beslissen om een goede leider te zijn. Laat hen ook aangeven waarom ze die eigenschap hebben.
8. Maak de balans op: welke leerlingen hebben eigenschappen van een goede leider en welke leerlingen niet? Geef nadrukkelijk aan dat iedereen er mag zijn, dat niet iedereen een leider hoeft te zijn, dat leiders ook minder goede eigenschappen kunnen hebben, en dat elke persoon in de groep kwaliteiten heeft. Dat heeft soms met leiderschap te maken, maar niet altijd.

Bijlage 1: Interessante leiders

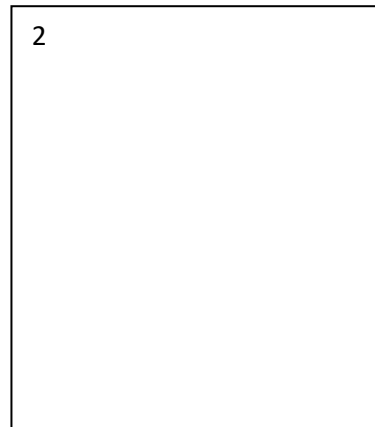
In deze bijlage vertel jij wat je van leiders vindt.

- ✓ Plak hieronder in de kaders 5 leiders die jou aanspreken.
- ✓ Geef aan waarom deze leiders jou aanspreken, en wat je van hun leiderschap vindt. Vertel ook waarom je dat vindt.

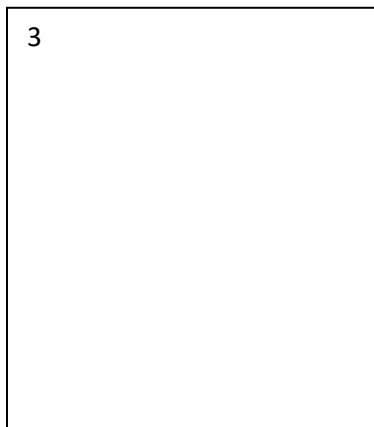
1

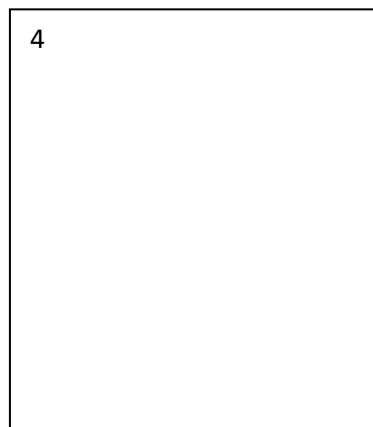
2

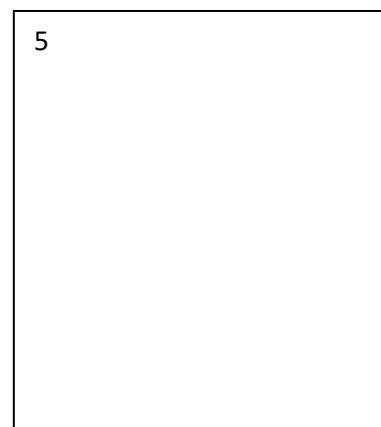
3

4

5

Leider 1:

1. Wie heb je gekozen?
2. Waarom heb je deze leider gekozen?
3. Wat spreekt je aan in deze leider?
4. Wat vind je van zijn / haar leiderschap?
5. Waarom vind je dat?

Leider 2:

1. Wie heb je gekozen?

2. Waarom heb je deze leider gekozen?
3. Wat spreekt je aan in deze leider?
4. Wat vind je van zijn / haar leiderschap?
5. Waarom vind je dat?

Leider 3:

1. Wie heb je gekozen?
2. Waarom heb je deze leider gekozen?
3. Wat spreekt je aan in deze leider?
4. Wat vind je van zijn / haar leiderschap?
5. Waarom vind je dat?

Leider 4:

1. Wie heb je gekozen?
2. Waarom heb je deze leider gekozen?
3. Wat spreekt je aan in deze leider?
4. Wat vind je van zijn / haar leiderschap?
5. Waarom vind je dat?

Leider 5:

1. Wie heb je gekozen?
2. Waarom heb je deze leider gekozen?
3. Wat spreekt je aan in deze leider?
4. Wat vind je van zijn / haar leiderschap?
5. Waarom vind je dat?

Bijlage 2: Leiderschap en leiderschapsstijlen

Je hebt in de wereld van leiderschap verschillende manieren waarop je leiding kunt geven. Je noemt dat leiderschapsstijlen. Op die manier kunnen mensen betekenis geven aan de manier waarop een leider leiding geeft. Mensen kunnen dan aangeven wat ze fijn vinden of minder fijn vinden aan een leider, en waarom dat zo is. Ook kunnen leiders hun manier van leidinggeven veranderen. Op die manier kan een leider de beste leiding geven die mogelijk is. Hieronder worden drie verschillende leiderschapsstijlen uitgelegd.

Neem eens een docent als leider in gedachten tijdens het lezen van de tekst

1: Democratische leiderschapsstijl

Een democratische leider is iemand die rekening houdt met de mening van elke leerling in de klas. In de beslissingen die hij / zij neemt, heeft elke leerling iets te zeggen over de richting van een les, een lesblok of het lesjaar. Het effect van democratisch leiderschap is dat de leerlingen kunnen zorgen voor wat ze zelf willen, zelfstandiger worden en meer verantwoordelijk zijn voor hun werk. De democratische leider luistert goed naar wat jij te zeggen hebt, naar wat jouw klasgenoten zeggen. Vervolgens neemt hij of zij een beslissing. Ook is het mogelijk dat de leider jou en je klasgenoten laat stemmen over iets dat besloten moet worden.

2: Autocratische leiderschapsstijl

Een autocratische leider is het tegenovergestelde van een democratische leider. De leider neemt de beslissingen en neemt daarbij niet de mening of de wensen van de leerlingen mee. Een voorbeeld hiervan is dat een docent zonder rekening te houden met leerlingen aangeeft dat hij of zij een toets gaat afnemen. Onderzoek toont aan dat het beter is om te luisteren naar je leerlingen, wat zij willen leren en hoe ze willen leren. Dat is beter voor het leerproces van leerlingen.

3: Laissez-fair leiderschapsstijl

Je spreekt het uit als: 'lessee fer'. Deze leiderschapsstijl lijkt op de democratische leiderschapsstijl: De docent houdt veel rekening met de mening en de wensen van de leerlingen. Het verschil is dat de docent je helemaal vrij laat in wat je wil, wanneer je wil leren, hoe je wil leren en waar je wil leren. Jij hebt het als leerling voor het zeggen. Daarnaast kan je ook niet aan de docent vragen om instructie. Die geef jij aan jezelf.

Bijlage 3: Jij als leider

Je hebt net de tekst gelezen. Bedenk nu eens wat voor leider jij bent of kunt zijn. Wat maakt jou een goede leider?

Maak een top 3 van de leiders die je hebt gekozen.

Leider 1:

1. Welke leider staat bij jou op 1? Waarom?
2. Welke leiderschapsstijl heeft deze leider?
3. Welke eigenschappen van een leider heeft deze persoon? Wat kan hij / zij goed tijdens het leiden?
4. Waarom denk je dat?

Leider 2:

1. Welke leider staat bij jou op 2? Waarom?
2. Welke leiderschapsstijl heeft deze leider?
3. Welke eigenschappen van een leider heeft deze persoon? Wat kan hij / zij goed tijdens het leiden?
4. Waarom denk je dat?

Leider 3:

1. Welke leider staat bij jou op 3? Waarom?
2. Welke leiderschapsstijl heeft deze leider?
3. Welke eigenschappen van een leider heeft deze persoon? Wat kan hij / zij goed tijdens het leiden?
4. Waarom denk je dat?

Nu gaan de vragen over jou en jouw leiderschap. Maak deze vragen eerst voor jezelf.

- ✓ Welke eigenschappen van een goede leider heb jij? Schrijf alle eigenschappen die je bij jezelf kunt bedenken op. Weet je het niet? Vraag je docent eens welke eigenschappen een goede leider heeft, of zoek het op op internet. Als je dit doet, gebruik dan wel een betrouwbare bron.
- ✓ Welke eigenschappen van een goede leiderschap heb je opgeschreven? Kijk er nog eens naar. Wat maakt dat je die eigenschap hebt? Heb je deze gekregen van je ouders? Heb je je laten inspireren door iemand? Is er een andere reden?
- ✓ Vertel aan een klasgenoot die jou goed kent waarom je deze eigenschap hebt. Hoe kijkt jouw klasgenoot ernaar? Vraag hem / haar ook om tips en tricks om deze eigenschap nog meer te kunnen ontwikkelen in de toekomst. Daardoor kan jij een betere leider worden.
- ✓ Wat zou je met jouw eigenschappen in de toekomst willen bereiken? Waar zou je ze voor in kunnen zetten? En in welke situatie?